

талановитих туристських аніматорів є закономірним наслідком вдало організованих анімаційних послуг.

Як найважливіша складова частина турпродукту, сукупної діяльності на туристському підприємстві та вираження високого ступеня його професіоналізму туранімація має бути планованою, чітко регламентованою, організаційно керованою, забезпеченою матеріальними, фінансовими і кадровими ресурсами.

Список використаних джерел:

1. ДСТУ 4268:2003 Національний стандарт України «Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги» (tour.pp.net.ua/_fr/0/10749232.doc)
2. ДСТУ 4269:2004 Національний стандарт України «Послуги туристичні. Класифікація готелів. Загальні вимоги».
3. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, затверджені Наказом Державної туристичної адміністрації України від 16 березня 2004 року N 19 (http://www.leonorm.com.ua/p/NL_DOC/UA/200401/Nakaz19.htm)
4. Уокер Дж. Р. Управление гостеприимством. Вводный курс: Учебник для студентов вузов, обучающихся по специальности 061122 «Гостиничный менеджмент» и специальностям сервиса 230000. Пер. с англ. [В.Н. Егорова]. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. 880 с. (Серия «Зарубежный ученик»).
5. «Весела Абетка», присвячений дитячим українським народним іграм. URL: <http://abetka.ukrlife.org/>
6. Інтернет-журнал про готельне господарство. URL: <http://www.prohotel.ru>
7. Інформаційний портал про туристський бізнес України URL: <http://www.tourportal.com.ua>

Ю. С. Шелєнова, В. С. Павленко

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ЕТНОГРАФІЧНИХ ЕКСКУРСІЙ ПО СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ (НА ПРИКЛАДІ ПУТИВЛЬСЬКОГО РАЙОНУ)

В статті розглядається специфіка розробки етнографічних екскурсій на території Сумської області та потенціал. Майже три тисячі експонатів розкривають історію міста Путивль і Путивльського району з найдавніших часів і до наших днів. Етнографічний об'єкт необхідно розглядати як систему ознак, що характеризують культуру етносу в поєднанні його оригінальних і специфічних конкретних форм.

The article considers the specifics of the development of ethnographic excursions in the Sumy region and the potential. Almost three thousand exhibits reveal the history of the city of Putivl and Putivl district from ancient times to the present day. An ethnographic object must be considered as a system of features that characterize the culture of the ethnos in a combination of its original and specific forms.

Сучасний туризм стає глобальним чинником розвитку цивілізації, однією зі складових економіки, соціальної сфери, духовної культури.

Процеси, що відбуваються в туристичній індустрії світу, позначились і на розвитку туризму в Україні. В Законі України «Про туризм» держава визначає туризм як одну з пріоритетних сфер розвитку національної культури й економіки. Таке визначення стало досить актуальним після того, як набув популярності етнотуризм, як один з напрямків культурно-пізнавального туризму. Світова практика доводить, що саме такий вид туризму здатний задовольнити цілий ряд духовних потреб людини. Найбільш важливим в організації етнічного туризму є ознайомлення учасників з традиціями та культурою різних етносів.

Етнічний туризм іноді називають також етнографічним, оскільки етнографія «народознавство» – це наука, що вивчає культурні та побутові особливості різних народів світу, а в даному випадку турист безпосередньо знайомиться з цими особливостями і, певною мірою, вивчає їх. Етнічний туризм виник як засіб, який використовується в багатьох країнах для підтримки економічного та культурного розвитку сільських регіонів і надання допомоги у збереженні культурної спадщини.

Етнографічні екскурсії – це перспективний новий напрямок в сучасному культурно-пізнавальному туризмі. Етнографічні екскурсії засновані на історичних і народних пам'ятниках того чи іншого регіону, але охоплюють також фольклорні свята, народну кухню, народні промисли, стародавні звичаї та багато іншого.

Серед різновидів туризму в останні роки увага прикута до такого його, виду як етнографічний туризм. Етнографічний туризм вид туризму, пов'язаний з відвідуванням об'єктів традиційної культури, етнографічних сіл, а також з метою знайомства з етнічними культурами і промислами [2].

Проблема етнографічного туризму може полягати в об'єктивно існуючому протиріччі між соціально-культурним потенціалом, яким володіє туризм як форма організації етнографічних турів, з одного боку, і недостатньою реалізацією цього потенціалу в практичній діяльності тур фірм, з іншого боку.

Методика і організація дослідження:

Теоретико-аналітичний, на якому проводиться відбір і теоретичний аналіз різних джерел з досліджуваної проблеми, дається історичний огляд.

Діагностичний етап. За допомогою контент-аналізу, анкетування вивчалися основні тенденції розвитку попиту і пропозицій в області етнографічних турів, з метою складання їх порівняльної характеристики.

Проективний етап. Передбачає обґрунтування і розробку технологій з організації, вдосконалення різних етнографічних турів.

Грунтуючись на поняттях об'єкта етнографії та визначеннях етносу, можна сформулювати поняття «етнографічний об'єкт». Етнографічним об'єктом є культурно-історичне явище, що містить інформацію про етнічні прояви традиційно-побутової культури. Етнографічний об'єкт необхідно розглядати як систему ознак, що характеризують культуру етносу в поєднанні його оригінальних і специфічних конкретних форм.

Сьогодні, коли помітно зріс інтерес до внутрішнього туризму, «душею» якого є екскурсії, перед фахівцями-екскурсоводами стоїть завдання: ретельно осмислювати всі функції, покладені на цей процес, використовуючи у своїй діяльності принципи диференційованого підходу [4].

Принципово важливим для характеристики соціально-культурної ситуації кожного регіону є відкрите визнання і прояв різноманіття етнокультурних орієнтацій, зумовлених наявністю різних етнічних груп. Їх відмінності по демографічних, соціальних, економічних та власне культурним параметрами висувають перед регіоном необхідність не тільки забезпечення надійної системи міжкультурної комунікації, а й створення рівних можливостей для їх культурного вибору і культурного самовизначення. Стратегічні напрямки розвитку етнокультурного освітнього простору регіону спрямовані на реалізацію двох взаємопов'язаних цілей: етнічна ідентифікація і загальнокультурна національна інтеграція. Етнокультурна ідентичність народу складається в результаті знання подій своєї історії, культури, вірності сформованим духовним цінностям і традиціям, розвитку мови, освіти, збереження культурної самобутності. Етнокультурна ідентичність формується в процесі вільного і добровільної життєтворчості нації. Стан етнокультурної ідентичності досягається через створену народом соціокультурну сферу, до якої відносяться сім'я, дошкільні установи, шкільні та середні спеціальні навчальні заклади, національно-культурні центри, журнали і газети, художня і наукова література, науково-дослідні і адміністративні установи.

Унікальний для Східної України етнографічний музей, в якому можна дізнатися все про побут горюнів - невеликого етносу, який, на думку істориків, оселився на Путильщині в XVI столітті. Завдяки компактному проживанню їм вдалося зберегти свою мову, культуру і побут.

Горюни – невелика етнічна група, яка проживає на Путильщині. На думку більшості дослідників – це автохтонне давньослов'янське населення, яке зберегло унікальну самобутню культуру, мову і архаїчні риси в побуті. Горюнівська традиційна культура – предмет дослідження для вітчизняних і зарубіжних вчених.

Музейна експозиція відтворює садибу горюнів кінця XIX – початку XX ст. В інтер'єрі будинку представлена меблі, різні предмети побуту і одяг. У господарських будівлях: сараї, клуні «пуня», вітряк, експонуються знаряддя праці, інший сільськогосподарський інвентар. Крім цього, на горюновском подвір'ї можна побачити колодязь-журавель і рідкісну різновид льоху - шийну яму [1].

Присутні із задоволенням слухали горюнівські пісні у виконанні талановитої виконавиці цього фольклору Ликери Кошелевої і дитячого фольклорного колективу «Ярославна». Цікаво, що екскурсії в цьому музеї будуть проводитися горюнівською мовою.

Жителі Нової Слободи можуть продемонструвати майстер-клас по прядінню, ткацтво та лозоплетінню. Під час проведення екскурсії одним з важливих пунктів є знайомство зі стравами національної кухні.

Начальник управління культури і туризму впевнена, що музей горюнівської культури стане одним з найпривабливіших культурних і туристичних об'єктів Сумщини.

Я вважаю, що наша місцевість має високий потенціал щодо проведення етнографічних екскурсій, цьому сприяє велика кількість краєзнавчих музеїв на території кожного району. Тому для впровадження нових екскурсійних маршрутів необхідно підключати молодих спеціалістів, які зацікавлені зберегти не тільки менталітет народу, його святково-обрядові та родинно-побутові традиції, етнічні стереотипи поведінки в природному середовищі і в соціумі, а й народна художні цінності того чи іншого народу, а також етнічні форми їх побутування, збереження і трансляції.

Список використаних джерел

1. Бабарицька В. Екскурсоведство и музеєзнавство. Київ: Альтерпрес, 2007.
2. Божко Л. Д. Культурний туризм як важливий чинник соціально-культурного розвитку регіонів України. Теорія та історія культури (філософські й культурологічні виміри). URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura32/21.pdf
3. Бочан І. О. Вступне слово про етнотуризм. Розвиток етнотуризму: проблеми та перспективи: Зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених (Львів, 2-3 березня 2011 р.). Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Львівський інститут економіки і туризму. Львів, 2001. С. 1.
4. Голубнича С. Н. Основи екскурсійної справи. Навч. посібник. Донецьк: ДІТБ, 2003 р. 214 с.
5. Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Музеєзнавство: Навч. посіб. К.: Знання, 2008. С. 25-26.